

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 5 czerwca 2026 r.

Poz. 2430

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.111.2026.AB WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 3 czerwca 2026 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662),

stwierdzam nieważność

uchwały nr XXXIII/182/2026 Rady Gminy Radziłów z dnia 12 maja 2026 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego strażakom ratownikom i kandydatom na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Radziłów.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 2026 r. Rada Gminy Radziłów podjęła uchwałę nr XXXIII/182/2026, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 14 maja 2026 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 28 maja 2026 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

W ocenie organu nadzoru ww. uchwała w sposób istotny narusza art. 15 ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 244 z późn. zm.), poprzez niewypełnienie delegacji ustawowej - brak określenia wysokości ekwiwalentu dla strażaka ratownika OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Stosownie do treści art. 15 ust. 1a ww. ustawy ekwiwalent pieniężny otrzymują również:

- 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1,
 - 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7, tj. w zabezpieczaniu obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, określonego w powiatowym (miejskim) planie ratowniczym.
- stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

W ocenie organu nadzoru wskazany przepis nakłada na Radę obowiązek uchwalenia stawki ekwiwalentu dla strażaka ratownika OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, co potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych. Jak wskazał WSA w Białymstoku w wyroku z dnia 28 listopada 2024 r. sygn. akt II SA/Bk 582/24: „*Powołana regulacja nie pozostawia zatem radzie gminy prawa do decydowania o przyznaniu bądź nieprzyznaniu ekwiwalentu dla strażaka ratownika OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 u.o.s.p., jego wysokość*”

winna zatem zostać określona w uchwale organu gminy. Charakter tego naruszenia, to jest stwierdzone pominięcie uchwałodawcze, świadczy o tym, że zaskarżony akt prawa miejscowego jest niekompletny i nie realizuje w pełni obowiązków określonych przez ustawodawcę i tym samym także stanowi istotne naruszenie prawa”.

Rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego, a uchwała rady gminy jako akt prawa miejscowego powinna kompleksowo i szczegółowo regulować wszystkie kwestie wskazane w upoważnieniu ustawowym. Pominięcie któregoś z obligatoryjnych elementów uchwały skutkuje brakiem pełnej realizacji upoważnienia ustawowego i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu. Uchwała rady gminy musi bowiem respektować unormowania zawarte w aktach wyższego rzędu, a prawo miejscowe może być stanowione w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP). Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego wydają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie.

W świetle powyższego niewypełnienie delegacji ustawowej przez organ stanowiący gminy stanowi istotne naruszenie prawa i skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności uchwały w całości.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że ustawodawca w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, upoważnił Radę jedynie do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, natomiast sposób naliczania ekwiwalentu pieniężnego został uregulowany w ww. przepisie.

Powoduje to, że brak było podstaw do powtarzania przez Radę w § 3 uchwały zapisów ustawowych dotyczących sposobu naliczania ekwiwalentu pieniężnego. Takie działanie organu stanowiącego gminy stanowi wyjście poza zakres upoważnienia ustawowego zawartego w art. 15 ust. 2 ustawy. Ustawa kompetencyjna nie upoważnia rady gminy do ustalania sposobu naliczania ekwiwalentu dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków ratowników, a jedynie do ustalenia wysokości tych świadczeń.

„W orzecznictwie sądowoadministracyjnym utrwalone jest słuszne stanowisko, iż powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja oraz uzupełnienie przez przepisy stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego jest niezgodne z zasadami legislacji i stanowi wykroczenie poza zakres ustawowego upoważnienia. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie. (...) stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego akty prawa miejscowego winny regulować kwestie wynikające z delegacji ustawowej w taki sposób, by przyjęte w oparciu o nią normy uzupełniały przepisy powszechnie obowiązujące” (wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 22 sierpnia 2024 r. sygn. akt IV SA/Wr 237/24).

Oceniając powyższe naruszenie przepisów prawa należy stwierdzić, że zachodzi konieczność stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w całości. Mając na względzie powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska